

ciuitatem. Dico enim vobis non me videbitis amodo. donec dicatis benedictus qui venit in nomine dñi. Hęc sententia iuxta literam tūc impleta est, quādo dominus super pullum asinæ sedēs, Hierosolymis appropinquās, honorifice à turbis susceptus est, quando cum ramis palmarum occurrerunt ei, dicentes: Osanna filio Dauid, benedictus qui venit in nomine domini. Versiculus iste, spiritaliter potius, quā ad literam est intelligendus, & est sensus: [Dico enim vobis, nō me videbitis amodo, donec dicatis: Benedictus q̄ uenit in nomine domini.] Id est, me uobiscum in cordibus uestris manentē nō habebitis, quousque me credatis filium dei ad salutem hominum à patre esse missum.

DE SANCTO IOHANE
Euangelista & apostolo.

Iohannis ultimo.

In illo tēpore: Dixit Iesus Petro: Sequere me. Cōuersus Petrus, uidit illū discipulum quē diligebat Iesus, sequentē. Et rel.

In huius lectiōis, tria sunt quæ nobis beatus Iohannes Euāgelista commendat, priuilegiū scilicet amoris domini erga se, resolutionē sui corporis, atq; descriptionem euāgelij. Priuilegium amoris sui nobis commendat, cum dicit: Cōuersus Iesus, uidit illū discipulum quē diligebat Iesus, sequentem. Resolutionē sui corporis ostēdit, cum ait: [Et nō dixit ei Iesus, non moritur, sed sic eū uolo manere.] Descriptionem euāgelij, cum subiungit: [Nec est discipulus ille, q̄ testimoniū perhibet de

his, & scripsit hæc.] Sed ut exordia huius lectiōis plenius intelligere ualeamus, libet superiora parū per at-
 tendere. **Supra** em̄ retulit idē Iohannes euāgelista, qd discipulis post resurrectionē dñi in cōclauī residētib⁹ dixit eis **Simon Petrus: Vado piscari. Dicunt ei alij discipuli: Venimus & nos tecum. Ascendit ergo Simō Petrus, & Thomas qui dicitur Didymus, & Nathanael, qui erat à Cana Galilææ, & filij Zebedæi, & alij ex discipulis eius duo. Illus frustra tota nocte in piscādo laborantibus, mane stetit Iesus in littore, eorūq; rete copiosa multitudine pisciū repleuit. Egressusq; illis ad terram, ait: Venite, prandete. In quo prandio dñs Petrū ter, an se amaret, interrogauit. Cui post tri-
 nam negationem, tertio cōfidenti suum amorem, ter-
 tio suas oues ei cōmendauit, dicens: **Si diligis me, pascue oues meas, siue agnos meos. Post cōmendationē** quoq; ouīū, qd pro eis dē ouibus passurus esset, in-
 rimare curauit, dicēs: **Amen amē dico tibi, cum esses iunior, cingebas te, & ambulabas ubi uolebas. cū autē senueris, extēdes manus tuas, & alius te cinget, & ducet quō tu non uis. Hoc autē dicebat** (ait euāgelista) significās qua morte esset clarificaturus deum. **Et ne dura & intolerabilis Petro uideretur passio crucis, hāc suo exemplo pius magister lenire curauit, dicēs: [Sequere me,] id est, imitare me. Ac si diceret dominus: Tanto ergo tolerabilius crucis passionem sustinebis, quāto in eius sufferentia mea te sequi uestigia recordaberis: ut sicut pro tua salute crucis patibulum sustinere non distuli, ita quoq; tu pro confessione nominis mei pati te debere memento. Quia eo gloriores palmam martyrij consequeris, quo ad hāc promerendā arctius iter magistri sequeris. Sequi em̄**
Matth. 16 dominum, imitari est, sicut ipse dicit: Si quis uult post**

me venire, & reliqua. Et iterum: Qui mihi ministrat, **Johan. 12.**
 me sequatur. Secutus est Petrus apostolus dominū,
 quia pro ouibus sibi creditis, crucis patibulum susti-
 nere non distulit, sicut & ipse dominus pro redempti-
 one generis humani amplecti dignatus est, implēs il-
 lud quod ait Iohānes apostolus: Qui dicit se in Chri-
 sto n. anere, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambu- **Johan. 2**
 lare. Jam uero post hæc quid dominus & Petrus fece-
 rint, manifeste Euangelista non declarat, tamē ex eo
 quod ait, [Cōuersus Petrus, uidit illum discipulum
 quem diligebat Iesus, sequētem,] tacite innuit, quia
 mox ut dominus dixit Petro, [Sequere me,] surre-
 xit & à loco cōiuij abire cœpit. Cuius iussionem Pe-
 trus etiā ad literam implere desiderans, secutus est il-
 lum corporali gressu. Secutus est autē dominū & Pe-
 trum ille discipulus, quem diligebat Iesus, Iohannes
 scilicet nomine, cuius est hoc euangelium. Neq; enim
 à consecratu illius se indignū æstimauit, cum etiā ma-
 ioris dilectionis gloria præ cæteris à domino ample-
 xatum se nouerat. Nec incredibile est, quod Petrus
 & Iohannes uestigio corporali dominum sint secu-
 ti, quia necdum adhuc intelligebāt, quid spiritaliter
 significaret hoc, quod dominus Petro dixerat, Seque-
 re me. Sed quia beatus Iohānes personā suam ex no-
 mine innotescere noluit, designauit ex merito, cū di-
 xit: Vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus. Di-
 ligebat enim eum Iesus, non exceptis cæteris singula-
 riter solum, sed specialiter inter ceteros unum. Omnes
 enim se diligere comprobauit, quibus ante suam pas-
 sionem loquebatur, dicens: Sicut dilexit me pater, & **Johan. 15**
 ego dilexi uos, manete in dilectione mea, Sed hunc
 præ cæteris diligebat, quem integritas uirginalis ma-

iori dilectione fecerat dignum. Tradunt namq; historix, quod eum uolentem nubere, de nuptiis uocauit, & propterea quod à complexu carnali eum subtraxerat, spiritali dilectione eum fecerat esse digniorē. In eo autem quod ait: [Vidit illum discipulum, quē diligebat Iesus, sequentem,] morem sanctorū beatus Iohannes Euangelista seruauit, cum propriū nomen tacens, alio indicio suam personam demonstrauit. Hanc enim consuetudinem habent sancti uiri, ut quoties de se mira & magna loquūtur, ad aliā transcant personā, & sic de se, quasi de alio loquantur, sicut fecit Moyses, quādo de se, quasi de alio locutus est, dicens: **Et erat Moyses uir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Similiter & beatus Iob dicturus, Et erat uir ille simplex & rectus, ac timens deum, de se quasi de alio pramissit, dicens: Vir erat in terra Hus, nomine Iob. Hęc ergo humilitatē seruans beatus Iohannes, in tota serie sui euangelij, proprium nomē ponere noluit. Dat autem & aliud indicium suę cognitionis beatus Iohānes Euangelista, cum subiūgit: qui ⁊ recubuit in cœna super pectus domini. ⁊ dixit: Domine, quis est qui tradet te? In ultima cœna, quam dominus cum discipulis habuit suis, ut superius textus euangelij narrat, discipulus ille supra pectus magistri recubuit: & cum diceret dominus, **Vnus ex uobis me traditurus est, contristatis omnibus, innuēte sibi Petro, interrogauit magistrum Iohannes, dicens: [Domine, quis est qui tradet te?] Et ne omnium cōscientias dira suspicio torqueret, certos eos reddidit, dicens: Qui intingit manum mecum in paropside, hic me tradet. Quod autem discipulus ille supra pectus magistri recubuit,****

Num. 12
Job. 1

non solum presentis dilectionis indicium fuit, sed etiam futuri mysterij signum. Quia enim in pectore Iesu sunt omnes thesauri sapientie & scientie absconditi, merito ille supra pectus magistri recubuisse dicitur, quod de eius diuinitate altius & profundius ceteris erat describendus. Hic ergo cum vidisset Petrus, dicit Iesu: Domine, hic autem quid? Quia enim Petrus apostolus in extensione manuum, in cinctione alterius, in ductu quo nolle, suam passionem intellexerat significatam, uoluit scire de fratre & discipulo qua morte & ipse transiturus esset ad uitam. Et uidens eum sequentem, ait: Domine, hic autem quid? Dicit ei Iesus: Sic eum uolo manere, donec veniam, quid ad te uenire me sequere. Acti diceret: Nolo eum per passionem martyrii presentis uitae cursum consummare, sed sic eum uolo manere donec ecclesiastica pace firmata, transitu naturalis mortis, perpetuam eum ducam ad uitam. Vbi putandum non est, quod negauerit dominus Iohannem pro sua fide multas tribulationes esse passurum, sed praedixit eum, per martyrium, presentem uitam non esse consummaturum. Nam in Actibus Apostolorum publice uirgis caesus legitur, quando ibant discipuli a conspectu concilij gaudentes, quoniam digni habitati erant pro nomine Iesu contumelias pati. Et a Domitiano impiissimo Caesare, in feruetis olei dolium missus legitur, ex quo tamen liber exiit a dolore corporis, quantum alienus erat a corruptione carnis. Nam in historia Ecclesiastica legimus, eum ueneno esse potatum, & nihil mali passum, impleto in eo, quod a domino dictum fuerat: Et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit. Postea uero propter insuperabilem constantiam

Actuum.

Marci. 16

tiam euangelizandi, ab eodē principe in Patmos insulam exilio est relegatus, ubi cōsortio destitutus humano, consolationem promeruit angelorū. Ibi em̄ propria manu Apocalypsim scripsit, quā ei dñs reuelare dignatus est, pro statu ecclesiæ, præsentis scilicet & futuræ. Et ideo cum dominus dixit, [Sic eum uolo manere donec ueniam,] non negauit eū corpore moriturus, sed per passionē martyrii non esse cōsummandū prædixit. Sed sermonē sic manēdi, ita quidē discipuli eodem tēpore tractare cœperunt, quasi Iohannes iam non esset moriturus. Vnde & subditur: **Erūt ergo sermo iste inter fratres, quod discipulus ille non moritur, sed hūc eorum errore idem Iohannes corrigere curauit, cum subiunxit: Et non dixit Iesus, nō moritur, sed sic eum uolo manere donec ueniam.** Morte em̄ corporis ueraciter mortuus est Iohannes, quia ex eo die quo primo homini dictū est, Quocunq; die comederis de ligno scientiæ boni & mali, morte morieris, nullus est qui gustet uitā, q non gustet mortē. Deniq; etsi Elias & Enoch adhuc uiui esse creduntur, tñ sciendū est, quia ad tempus mortem corporis distulerunt, non penitus euaserunt, quia tēporibus Antichristi interficiendi sunt. Et si dñs in forma humanitatis mortē suscepit, nullus est qui mortē corporis euadere possit, Psalmista testante, qui ait: **Quis est homo qui uiuet, & non uidebit mortē?** subauditur nullus. Deniq; sicut in patrū literis inuenimus, cū lōgo affectus senio Ephesi moraretur, intm̄, ut discipulorū manibus sustentatus, uix ad ecclesiā pergeret, sciens diē mortis suæ imminere, iussit sibi præparari sepulchrū, & dñi ca die post celebrationem missarū, & admonitiōē

psalm. 88.

factam discipulorū, perceptione corporis & sanguinis dñi seipsum muniuit. **A**c deinde ualedicens fratri bus, descendit in defossum sepulturæ suæ locū, quē si- bi p̄parauerat, & quasi in lectulo, ita collegit se in sepulchro. atq; oratione expleta, uidentibus discipulis, appositus est ad patres suos, tam extraneus à dolore corporis, quàm alienus fuerat à corruptione carnis. **Q**uo in loco, terra sensim ab imo dicitur ebullire, ita ut nonnulli eum crediderint uiuere. **S**ed qm̄ alijs apostolis per passionē martyrii cōsummatis, ipse solus in pace ecclesiæ naturali morte uitā finiuit, ideo à dño dictum est: [**S**ic eum uolo manere donec ueniam,] **Q**uod est dicere: **N**olo eum per uolentiā per secutoris uitam finire præsentē, sed sic eum uolo manere, quoad usq; ueniens ad uitam eum ducam perennem, & æterna remuneratione eum clarificē. **S**piritaliter autē per hos duos discipulos, duas fidelium uitas, in quibus ecclesia cōstat, accipere possumus, actiuam scilicet & contemplatiuā. **Q**uarū una in labore est, altera in requie. **P**er **P**etrum em̄, cui dictum est, [**S**equere me] actiuę uitæ labor exprimitur, ad quā pertinet esuriētī cibū, sitiētī potum, nudo tribuere uestimentū, suscipere hospitem, uisitare infirmū, sepelire mortuū, errantem corrigere, insipientem docere, p̄ ueritate & iustitia etiā, si necessitas fuerit, usq; ad mortem certare. **H**is autem qui in regimine positi sunt, qualiter subiecti uictū & uestitum habeant, intenta sollicitudine præuidere. **P**er **I**ohannē uero, de quo dictum est, [**S**ic eum uolo manere donec ueniā,] contemplatiuę uitæ suauitas designatur, ad quam pertinet, remotis omnibus curis & sollicitudinibus, lectioni & orationi assidue insistere. **C**rebra q̄q;

lachrymarum compunctiōe, pro peccatorum remissioe
 & æternæ uitæ perceptiōe, dulcissime suspirare. Sed
 tamē utrunq; discipulū, utraq; uita nullus ignorat esse
 perfectū. & actiua quidē uita generaliter ad omnes
 fideles pertinet, qui se ab hoc seculo immaculatos cu-
 stodiētēs, mentē, manū, linguā in bono ope exercēt.
Contēplatiua uero illis maxime dat, q̄ post lōga ex-
 ercitiā monastica uitæ, secreta loca eremi sibi eligūt,
 ubi absq; impedimēto hoīm, lectiōi & orōni insiste-
 re & soli deo possint inharere, & quantum humana
 fragilitas patitur, aliquoties cœtibus angelorū mēte
 adiungi, dicentes cum **Psalmista**: Ecce elongaui fugi-
 ens, & mansi in solitudine. **Hoc** autē inter actiua & cō-
 templatiuam uitam distat, quia actiua hic incipit &
 hic finitur: contemplatiua uero hic habet initium, sed
 in futuro plenius perficietur. **Quis** em̄ in illa uita esu-
 rentibus tribuet cibum, ubi esurit nemo, cū panis sit
 ibi uiuus? **Quis** ibi sitienti potū tribuet, ubi ē fons ui-
 uus, ex quo qui gustauerit, nunq̄ sitiet in æternum?
Quis uestiet nudū, ubi stola est immortalitatis? **Quis**
 uisitabit infirmum, ubi qui infirmetur non est? **Quis**
 sepeliet mortuū, ubi regio est uiuētium? **Vnde** (sicut
 diximus) actiua uita hic habet initium & finem, mer-
 cede restante: contemplatiua uero hic habet initium,
 sed in futuro perfectionem habebit: quia quod nunc
 uidet per speculum & in enigmate, tūc uidebit facie
 ad faciem. **Vnde** bene de Iohāne dictum est: [Sic cū
 uolo manere donec ueniā,] id est, eos q̄s gustu mēte
 cōtemplationis inebriauero, semper proficere uolo,
 quoad usq; me in die iudicij apparente, cum æterna
 remuneratione de fide transeant ad speciem. Iā enim
 descriptionem sui euangelij beatus Iohānes nobis cō-

psal. 54.

Hic est discipulus ille qui testi-
monium perhibet de his, & scripsit hæc. Perhibu-
it quippe Iohannes dño testimonium docēdo, per-
hibuit recte uiuendo, perhibuit euangelium scriben-
do, perhibet etiam quotidie, cum euāgelium qđ scri-
psit, in ecclesia à fidelibus legitur uel audi. ur. Sed gra-
tū forte uidebitur, si quæ occasio illi euangelium scri-
bendi fuerit, breuiter commemoremus. Nā post dñi
ascensionem, per sexaginta ferme annos absque ullo
admiriculo scribendi euāgelium prædicauit. Sed cū
propter insuperabilem constantiam euangelizandi
(ut diximus) à Domitiano impiissimo Cæsare in Pa-
rtos insulam exilio relegatus fuisset, irrumpētes in
ecclesiam dei hæretici, Marcion, Cherintus & Ebion,
& cæteri filij diaboli, quos ipse in epistola sua Anti-
christos appellat, diuersis dogmatibus eam scindere
conati sunt, dicentes Christum ante Mariam non fu-
isse. Postea uero cum permittente Nerua piissimo re-
ge, de exilio reuersus Ephesi moraretur, rogatus di-
citur ab omnibus Asiæ episcopis & presbyteris, quia
iam in tribus euangelistarum libris de humanitate
saluatoris sari scriptum habebant, ut eis de diuinita-
te sermonem faceret, atq; ad memoriam futurorum
scriptum relinqueret, maxime ad cōuincendam illo-
rum hæresim, qui dicebant Christum ante Mariā nō
fuisse: quod primum se negauit facturum, sed illis in
prece perseverantibus, non aliter acquieuit, nisi omēs
triduo ieiunio dominum in commune precaren-
tur: quod cum fecissent, tanta gratia spiritus sancti di-
citur fuisse repletus, ut usq; ad cōtemplandam patris
& filij eiusdemq; spiritus sancti diuinitatem mēte ra-
peretur, & de æterna uitæ purissimo fonte potaret,

quod nobis sitientibus propinaret. Vnde & euangelij sui tale est exordium: In principio erat uerbum, & uerbum erat apud deum, & deus erat uerbum. & sic per totum euangelij sui textū, pauca de humanis actibus interponens, sufficienter de diuinitate saluatoris scripta reliquit. Quam firmiter autē & absq; ulla ambiguitate credenda sint quæ Iohānes scripsit, ipse manifestat cum subiungit: Et scimus quia uerū est testimonium eius. Et nos ergo cum cæteris fidelibus uera credentes quæ scripsit, seruemus quæ docuit, ut perueniamus ad hoc quod promisit, quod ipse præstare dignetur, qui cum patre &c.

DE INNOCENTIBUS.

Matthæi secundo.

In illo tempore: Apparuit angelus domini in somnis Ioseph. Et reliqua.

HAerent sibi diuinae lectiones, & frequenter una pendet ex altera, ita ut nonnūquam exordia subsequēntis, facilius intelligātur ex consideratione præcedentis, quod in hac lectione facile aduertimus, si illius superiora parumper attendimus. Supra em̄ retulit euāgelica lectio, quia cū magos ab oriēte Hierosolyma ueniētes, Herodes Bethleem misisset, dixit eis: Ite & inquirete diligēter de pu